

Examenopgaven VBO-MAVO-C

2004

tijdvak 1
dinsdag 25 mei
13.30 – 15.30 uur

NEDERLANDS LEESVAARDIGHEID C

Bij dit examen horen een uitwerkbijlage en een tekstboekje.

Beantwoord alle vragen en maak de samenvattingsopdracht in de uitwerkbijlage.

Dit examen bevat 24 vragen en een samenvattingsopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 38 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

TEKST 1 FABELS EN FEITEN OVER FRUIT

Lees eerst de opdracht en vul vervolgens het schema in de uitwerkbijlage in met gebruikmaking van de informatie uit het artikel.

- 4p ○ 1 In de tekst *Fabels en feiten over fruit* wordt nader ingegaan op veel voorkomende meningen en veronderstellingen over fruit.
→ Geef van elk van de volgende uitspraken over fruit aan of die uitspraak een **feit** of een **fabel** betreft, door een kruisje te plaatsen in het schema in de uitwerkbijlage. Je maakt hiervoor gebruik van de informatie uit de tekst *Fabels en feiten over fruit*.

1 Men kleurt de sinaasappel oranje om de vrucht aantrekkelijk te maken.
2 Citroensap is een natuurlijk ontsmettingsmiddel.
3 Appels zitten boordevol vitamine C.
4 Sinaasappelsap bevat een beetje alcohol.
5 Heldere appelsap is even gezond als een appel.
6 Biologisch fruit is meestal gezonder dan gewoon fruit.
7 Stervruchten zijn alleen geschikt als decoratie.
8 Een vitaminepil kan vers fruit vervangen.

TEKST 2 STEEDS MEER JONGEREN VATBAAR VOOR ZIEKTE VAN KORSAKOV

- 1p ● 2 Wat is de functie van de eerste alinea van de tekst?
De schrijver wil met alinea 1 het onderwerp inleiden door
A een gegeven uit het artikel naar voren te halen.
B een precieze beschrijving van het centrale probleem te geven.
C een samenvatting van het artikel te geven.
D een belangrijk advies voorop te plaatsen.
- 1p ● 3 De alinea's 3 en 4 vormen samen een geheel.
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 3 en 4?
A De geschiedenis van het alcoholgebruik
B De leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol
C Jongeren en alcoholgebruik
D Redenen voor overmatig alcoholgebruik

- 1p ● 4 De alinea's 5 tot en met 8 vormen samen een geheel.
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 5 tot en met 8?
A Aantallen Korsakov-patiënten
B Alcoholmisbruik op vakanties
C De genezingskans van Korsakov-patiënten
D De ziekte van Korsakov
- 2p ○ 5 In het artikel wordt de vraag gesteld hoe gevaarlijk een kratje bier is (regel 8).
→ Welke twee gevaren van veel drinken in de jeugd worden in alinea 7 genoemd?
- 1p ● 6 "Om de ziekte van Korsakov te krijgen moet je het wel heel erg bont maken."
(regels 89-90).
Wat bedoelt dr. H. Slingeland met deze zin?
Om de ziekte van Korsakov te krijgen moet je
A al op 11-jarige leeftijd met drinken beginnen.
B een aantal jaren achtereen alcohol drinken en ongezond eten.
C veel alcohol drinken na je veertigste.
D vooral slecht eten tijdens je vakantie en in het weekend.
- 1p ● 7 Wat is de inhoud van alinea 8?
In deze alinea
A geeft de schrijver adviezen aan oudere en jongere drinkers.
B spreekt een deskundige over een nieuwe geneesmethode.
C trekt de schrijver de conclusie dat jongere drinkers altijd genezen.
D vat een deskundige de genezingskansen samen.
- 1p ● 8 "In een medisch rapport uit 2001 is te lezen dat de Nederlandse jeugd steeds jonger begint te drinken, en ook steeds meer." (regels 38-41).
Welk gegeven uit de tekst heeft op hetzelfde feit betrekking?
A De gemiddelde drankconsumptie is in Nederland al jaren stabiel.
B De kosten die overmatig alcoholgebruik met zich meebrengt, zijn enorm hoog.
C Het aantal Korsakov-patiënten stijgt bij de vrouwen sneller dan bij de mannen.
D Sinds 1990 is het percentage zware drinkers onder jonge mensen gestegen.
- 1p ● 9 Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte weer van het artikel?
A De risico's van overmatig en langdurig alcoholgebruik zijn vele malen groter voor de oude drinker dan voor de jonge drinker.
B Deskundigen signaleren een toename van Korsakov-patiënten door een onverstandige levenswijze tijdens vakanties.
C Nederlandse jongeren drinken op steeds jongere leeftijd en vooral als ze op vakantie zijn.
D Veel jongeren nemen de gevaren van het drinken van alcohol niet serieus en lopen daardoor ernstige gezondheidsrisico's.

- 1p ● 10 Een schrijver van een artikel kan gebruikmaken van:
1 feiten
2 zijn eigen mening
3 de mening van anderen.
De schrijver van dit artikel maakt gebruik van:
A alleen 2.
B alleen 1 en 2.
C alleen 1 en 3.
D alleen 2 en 3.
- 1p ● 11 Wat is het voornaamste doel van de schrijver met deze tekst?
Het voornaamste doel van de schrijver is
A de lezer ertoe aansporen om alcohol voortaan te laten staan.
B de lezer adviseren over alcoholgebruik tijdens de vakanties.
C de lezer informeren over de gevaren van overmatig alcoholgebruik.
D de lezer overtuigen van gevaren van het Nederlandse alcoholbeleid.

TEKST 3 STICHTING AAP

- 1p ● 12 Welk doel streeft de Stichting AAP vooral na met deze advertentie?
A de lezer ertoe aansporen om de Stichting AAP te steunen
B de lezer ertoe overhalen om www.aap.nl te bezoeken
C de lezer ervan overtuigen dat Donkey een beter leven verdient
D de lezer informeren over de werkzaamheden van de Stichting AAP
- 1p ● 13 Een afbeelding in een folder of advertentie kan verschillende functies hebben:
1 De afbeelding dient om de aandacht te trekken.
2 De afbeelding is nodig om de tekst te kunnen begrijpen.
3 De afbeelding voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.
Welke functie(s) heeft de afbeelding in deze advertentie?
A alleen 1
B alleen 2
C alleen 1 en 3
D alleen 2 en 3
- 1p ● 14 Voor wie is deze advertentie bedoeld?
A alle lezers van de krant
B dierenliefhebbers
C jongeren
D leden van de Stichting AAP

TEKST 4 BELONINGSVERSCHILLEN

- 1p ● 15 Hoe wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
Het onderwerp van de tekst wordt in alinea 1 ingeleid door gebruik te maken van
A een conclusie vooraf.
B een korte samenvatting van de tekst.
C een pakkend detail uit het onderwerp.
D een voorbeeld.
- 1p ● 16 Buiten de inleiding en het slot kunnen we tekst verdelen in drie delen:
deel 1: alinea's 2 tot en met 5
deel 2: alinea's 6 en 7
deel 3: alinea's 8 en 9.
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 1? (alinea's 2-5)
A Mannen presenteren zich goed
B Toekomstperspectief voor mannen en vrouwen
C Verklaringen beloningsverschil man/vrouw
D Vrouwen vinden werk niet het belangrijkste
- 1p ● 17 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 2? (alinea's 6 en 7)
A Beloning van deeltijders
B Carrière mogelijkheden van vrouwen
C Overheid als werkgever
D Positie van deeltijders
- 1p ● 18 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 3? (alinea's 8 en 9)
A Discriminatie door werkgevers
B Invloed van West-Europese allochtonen
C Loonverschillen tussen allochtonen en autochtonen
D Marokkaanse werknemers slechtst betaald
- 2p ○ 19 Vrouwen verdienen minder dan mannen in gelijkwaardige functies. In alinea's 3 en 4 worden daarvoor twee verklaringen gegeven.
→ Noem deze twee verklaringen. *Gebruik per verklaring niet meer dan 20 woorden.*
- 1p ○ 20 Over het werk dat deeltijders doen, staat in alinea 5: "Meestal betreft het dan 'tweederangs baantjes' die weinig met hun oorspronkelijke beroep te maken hebben." (regels 66 – 68)
→ Citeer het zinsgedeelte uit alinea 6 waarin staat dat dit probleem zich niet voordoet bij deeltijders binnen de overheid.
- 1p ● 21 Hoe wordt de tekst afgesloten in alinea 10?
In alinea 10 wordt
A de mening van de schrijfster weergegeven.
B een conclusie weergegeven.
C een nieuw aspect van het onderwerp genoemd.
D een samenvatting gegeven.

Let op: de laatste opdrachten van dit examen staan op de volgende pagina.

- 1p ● 22 Wat is het voornaamste doel van de schrijfster met deze tekst?
- A Zij wil dat de lezers een bepaald standpunt over beloningsverschillen overnemen.
 - B Zij wil de lezers tot actie tegen beloningsverschillen aansporen.
 - C Zij wil de lezers uitleggen waardoor beloningsverschillen ontstaan.
 - D Zij wil haar persoonlijke mening over beloningsverschillen weergeven.
- 1p ● 23 Een schrijver van een artikel kan gebruikmaken van:
- 1 feiten
 - 2 meningen van anderen
 - 3 een eigen mening.
- De schrijfster van dit artikel maakt vooral gebruik van:
- A 3.
 - B 1 en 2.
 - C 1 en 3.
 - D 2 en 3.
- 1p ● 24 Welke zin geeft de hoofdgedachte van het artikel 'Beloningsverschillen' het beste weer?
- A Bij de overheid zijn de beloningsverschillen kleiner dan in het bedrijfsleven.
 - B Bij mensen met gelijkwaardige functies komen soms grote beloningsverschillen voor, waarvoor uiteenlopende verklaringen zijn te geven.
 - C Hoewel er grote verschillen in beloning bestaan, maken mensen zich daar meestal niet echt druk om, behalve als die verschillen bij collega's voorkomen.
 - D Vrouwen verdienen meestal minder dan mannen in gelijkwaardige functies, omdat vrouwen andere dingen in het werk belangrijk vinden dan mannen.

TEKST 5 SAMENVATTINGSOPDRACHT

GEBRUIK VAN DEZE LIFT BEKORT UW LEVEN

- 9p ○ 25 Vat de tekst *Gebruik van deze lift bekort uw leven* samen in maximaal 125 woorden. Besteed daarbij alleen aandacht aan de volgende onderdelen van de tekst:
- 1 het verschijnsel dat de schrijfster in haar eigen omgeving signaleert en haar mening hierover
 - 2 het argument dat de schrijfster gebruikt om haar mening te steunen
 - 3 het feit dat de medici constateren en het voorstel dat ze doen
 - 4 het bezwaar dat de schrijfster heeft tegen de berichten over voeding uit de wetenschap
 - 5 de twee negatieve gevolgen van rijkdom volgens de schrijfster
 - 6 de aanbeveling die de schrijfster doet.
- Schrijf je samenvatting in volledige zinnen **in de uitwerkbijlage**.
Gebruik geen telegramstijl.